

Οδηγός Αναθεώρησης Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Η αναθεώρηση ενός Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ) αποτελεί μια ουσιαστική διαδικασία για τη διασφάλιση και τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας των προσφερόμενων σπουδών, την επικαιροποίηση των γνώσεων που προσφέρει το ΠΠΣ σε σχέση με τις επιστημονικές εξελίξεις και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, καθώς και την επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων που έχουν τεθεί. Ο παρών οδηγός περιγράφει τα βασικά στάδια που πρέπει να ακολουθούνται κατά τη διαδικασία αναθεώρησης ενώ διατίθεται και πρότυπο σύνταξης Πρότασης Αναθεώρησης Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι). Η πρόταση πρέπει να είναι σύμφωνη με τα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας της Εθνικής Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘΑΑΕ) και της Μονάδας Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ) του Πανεπιστημίου.

1. Σκοπός της Αναθεώρησης

Η αναθεώρηση ενός ΠΠΣ αποσκοπεί, κυρίως, στα εξής:

- **Διασφάλιση Ποιότητας:** Εξασφάλιση ότι το πρόγραμμα πληροί, κατ' ελάχιστον, τα πρότυπα ποιότητας που καθορίζονται από τα αρμόδια όργανα (εθνική νομοθεσία, ΕΘΑΑΕ, ΜΟΔΙΠ).
- **Επικαιροποίηση Περιεχομένου:** Ενσωμάτωση νέων γνώσεων, ερευνητικών αποτελεσμάτων και βέλτιστων πρακτικών στα συγκεκριμένα επιστημονικά πεδία.
- **Ανταπόκριση στις Ανάγκες της Αγοράς:** Προσαρμογή του προγράμματος στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και της κοινωνίας στο πλαίσιο σημαντικών τεχνολογικών ή άλλων εξελίξεων.
- **Βελτίωση της Μαθησιακής Εμπειρίας:** Εντοπισμός σημείων προς βελτίωση σε διδακτικές μεθόδους, διαδικασίες αξιολόγησης φοιτητών και υποδομές.
- **Επίτευξη Μαθησιακών Αποτελεσμάτων:** Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος στην επίτευξη των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων από τους φοιτητές.
- **Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας:** Βελτίωση του προγράμματος σε σύγκριση με αντίστοιχα προγράμματα σε εθνικό και/ή διεθνές επίπεδο.

2. Στάδια της Διαδικασίας Αναθεώρησης

Η διαδικασία αναθεώρησης περιλαμβάνει τα παρακάτω στάδια:

- **Προετοιμασία:**
 - ✓ Συγκρότηση αρμόδιας επιτροπής αναθεώρησης (συνήθως, Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών ή/και ΟΜΕΑ του Τμήματος). Σε κάθε περίπτωση, η ΟΜΕΑ έχει την ευθύνη ελέγχου της τελικής πρότασης αναθεώρησης του ΠΠΣ σε σχέση με

**ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ**

την τήρηση των προτύπων ποιότητας της ΕΘΑΑΕ και της ΜΟΔΙΠ.

- ✓ Καθορισμός του χρονοδιαγράμματος.
- ✓ Συλλογή υφιστάμενων δεδομένων και αναφορών (ενδεικτικά, προηγούμενες αξιολογήσεις, στατιστικά φοιτητών και αξιολόγησης εκπαιδευτικού έργου, στατιστικά αποφοίτων, αναφορές ΜΟΔΙΠ).
- **Συλλογή και ανάλυση δεδομένων (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II):**
 - ✓ Συλλογή στοιχείων ανατροφοδότησης από φοιτητές, διδάσκοντες, αποφοίτους, εργοδότες, εξωτερικούς φορείς μέσω ερωτηματολογίων, συνεντεύξεων ή άλλων διαδικασιών.
 - ✓ Ανάλυση στατιστικών στοιχείων (ενδεικτικά, ποσοστά επιτυχίας/αποτυχίας σε μαθήματα, χρόνος ολοκλήρωσης σπουδών, επαγγελματική αποκατάσταση αποφοίτων).
 - ✓ Μελέτη αντίστοιχων προγραμμάτων από άλλα ιδρύματα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.
 - ✓ Αξιολόγηση του περιεχομένου των μαθημάτων και της συνολικής δομής του προγράμματος σε σχέση με τις σύγχρονες εξελίξεις.
- **Αξιολόγηση και εντοπισμός σημείων προς βελτίωση (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III):**
 - ✓ Αξιολόγηση όλων των πτυχών του προγράμματος βάσει των δεδομένων που έχουν συλλεχθεί και των προτύπων ποιότητας (ΕΘΑΑΕ, ΜΟΔΙΠ).
 - ✓ Εντοπισμός αδυναμιών ή σημείων που χρήζουν βελτίωσης.
 - ✓ Αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων σε σχέση με το περιεχόμενο και τις μεθόδους διδασκαλίας/αξιολόγησης.
- **Σχεδιασμός και προτάσεις αλλαγών:**
 - ✓ Διαμόρφωση προτάσεων για αλλαγές στο πρόγραμμα σπουδών (ενδεικτικά προσθήκη ή αφαίρεση μαθημάτων, αλλαγή περιεχομένου, αναδιάρθρωση μαθημάτων σε εξάμηνα, αλλαγή μεθόδων διδασκαλίας/αξιολόγησης, αλλαγή όρων αποφοίτησης, κανόνες δηλώσεων μαθημάτων).
 - ✓ Καταγραφή και απαρίθμηση των προτεινόμενων αλλαγών.
 - ✓ Σύνταξη πίνακα με μαθήματα, κωδικό, κατηγορία, ώρες διδασκαλίας, πιστωτικές μονάδες (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV**) για το σύνολο των ακαδημαϊκών εξαμήνων που προβλέπεται για το ΠΠΣ. Εφόσον, απαιτείται, υποβάλλεται και ο δεύτερος πίνακας του εν λόγω παραρτήματος.
 - ✓ Τεκμηρίωση της αναγκαιότητας των προτεινόμενων αλλαγών.
 - ✓ Αναλυτική παρουσίαση των μεταβατικών διατάξεων (ρητή πρόβλεψη για τους ήδη φοιτούντες και, εφόσον χρειαστεί, ανά ακαδημαϊκό έτος εισαγωγής).
 - ✓ Σύνταξη περιγραμμάτων, σύμφωνα με το πρότυπο της ΕΘΑΑΕ, για νέα ή τροποποιημένα μαθήματα.
- **Διαδικασία Έγκρισης:**
 - ✓ Υποβολή της ολοκληρωμένης πρότασης αναθεώρησης στη Συνέλευση του

**ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ**

Τμήματος για έγκριση, με ή χωρίς πιθανές τροποποιήσεις. Στη συνέχεια, η τελικά εγκεκριμένη πρόταση υποβάλλεται στη ΜΟΔΙΠ.

- ✓ Η Επιτροπή Διασφάλισης Ποιότητας ελέγχει την πρόταση αναθεώρησης και δύναται να ζητά διευκρινίσεις ή αλλαγές στα πλαίσια συμμόρφωσης με τα πρότυπα της ΕΘΑΑΕ και της ΜΟΔΙΠ.
- ✓ Τέλος, ο Πρόεδρος της ΜΟΔΙΠ υποβάλει στη Σύγκλητο του Ιδρύματος την τελική πρόταση αναθεώρησης του ΠΠΣ του Τμήματος μαζί με την απόφαση της Επιτροπής Διασφάλισης Ποιότητας.
- ✓ Σε περίπτωση σημαντικών αλλαγών, η ΜΟΔΙΠ επικοινωνεί με την ΕΘΑΑΕ για το ενδεχόμενο νέας πιστοποίησης του ΠΠΣ σύμφωνα με τις ισχύουσες διαδικασίες.
- **Υλοποίηση της πρότασης αναθεώρησης:**
 - ✓ Εφαρμογή των εγκεκριμένων αλλαγών.
 - ✓ Ενημέρωση φοιτητών και διδασκόντων για τις αλλαγές.
 - ✓ Επικαιροποίηση του Οδηγού Σπουδών και των σχετικών πληροφοριών.
 - ✓ Ανάρτηση του Οδηγού και των νέων/τροποποιημένων περιγραμμάτων στον ιστότοπο του τμήματος και στον ιδρυματικό κατάλογο.
- **Παρακολούθηση και συνεχής βελτίωση:**
 - ✓ Παρακολούθηση της εφαρμογής των εγκεκριμένων αλλαγών και των αποτελεσμάτων τους.
 - ✓ Συνέχιση της διαδικασίας συλλογής στοιχείων ανατροφοδότησης για επόμενες αναθεωρήσεις.
 - ✓ Επόμενη αναθεώρηση δεν μπορεί να εκκινήσει πριν την ολοκλήρωση ενός πλήρους κύκλου σπουδών (4 ή 5 έτη ανάλογα με την ελάχιστη διάρκεια φοίτησης που προβλέπει το ΠΠΣ), σε περίπτωση σημαντικών αλλαγών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Πρότυπο Πρότασης Αναθεώρησης Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών.

Πρόταση Αναθεώρησης Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

Τμήμα:

Πρόγραμμα Σπουδών:

Ημερομηνία: ..-..-....

Συντάκτης:

1. Εισαγωγή

Η παρούσα πρόταση αποσκοπεί στην αναθεώρηση του υφιστάμενου προγράμματος προπτυχιακών σπουδών του Τμήματος, με στόχο την,, και

2. Μεθοδολογία Αναθεώρησης

Η διαδικασία αναθεώρησης βασίστηκε σε:

-
-

3. Διαπιστώσεις

- Δομή Προγράμματος:
- Ψηφιακές Δεξιότητες:
- Πρακτική Άσκηση:
-

4. Προτάσεις Αναθεώρησης

- Αναβάθμιση Ύλης:
- Ενίσχυση Ψηφιακών Δεξιοτήτων:
- Κατάργηση Μαθημάτων:
- Νέα Μαθήματα:
- Πρακτική Άσκηση:
-
-

5. Μεταβατικές Διατάξεις

.....

6. Συμπεράσματα

.....

Παράρτημα I (της πρότασης αναθεώρησης)

Πίνακας μαθημάτων ανά εξάμηνο (σύμφωνα με το πρότυπο)

Πίνακας με συστάσεις της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης (σύμφωνα με το πρότυπο)

Παράρτημα II (της πρότασης αναθεώρησης)

Περιγράμματα των νέων ή τροποποιημένων μαθημάτων

Παράρτημα III (της πρότασης αναθεώρησης)

Άλλα έγγραφα (αποφάσεις τμήματος, μελέτες αποφοίτων, πρακτικά Συμβουλευτικής Επιτροπής, Έκθεση Πιστοποίησης της ΕΘΑΕ,)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Συμμετοχή των Ενδιαφερομένων Φορέων

Η ενεργός συμμετοχή των ενδιαφερομένων φορέων είναι σημαντική για την αναθεώρηση. Οι φορείς δύναται να περιλαμβάνουν τις παρακάτω κατηγορίες:

- **Μέλη Διδακτικού προσωπικού:** Καθοριστικός ο ρόλος τους στον σχεδιασμό, τη διδασκαλία και την αξιολόγηση.
- **Φοιτητές:** Παρέχουν πολύτιμη ανατροφοδότηση για τη μαθησιακή εμπειρία, το περιεχόμενο και τις υπηρεσίες.
- **Απόφοιτοι:** Παρέχουν στοιχεία σχετικά με τη συνάφεια του προγράμματος με την επαγγελματική πρακτική και την αγορά εργασίας.
- **Εργοδότες:** Εκφράζουν τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας και τις δεξιότητες που χρειάζεται να διαθέτουν οι απόφοιτοι.
- **Εξωτερικοί φορείς:** Παρέχουν, ανεξάρτητα, άμεσα ή έμμεσα στοιχεία που αφορούν στο ΠΠΣ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Βασικοί Τομείς Αξιολόγησης

Κατά την αναθεώρηση, πρέπει να αξιολογούνται, συστηματικά, οι ακόλουθοι τομείς:

- **Σκοπός και μαθησιακά αποτελέσματα:**
 - Είναι σαφείς, μετρήσιμοι και συναφείς με το γνωστικό αντικείμενο και τις ανάγκες της αγοράς;
 - Επιτυγχάνονται από τους αποφοίτους;
- **Δομή και περιεχόμενο του προγράμματος:**
 - Είναι η δομή λογική και εξασφαλίζει την ομαλή ακαδημαϊκή εξέλιξη των φοιτητών;
 - Είναι το περιεχόμενο των μαθημάτων σύγχρονο και ολοκληρωμένο;
 - Υπάρχει επαρκής σύνδεση μεταξύ θεωρίας και πράξης (π.χ. εργαστήρια, πρακτική άσκηση);
- **Διδασκαλία, μάθηση και αξιολόγηση φοιτητών:**
 - Είναι οι μέθοδοι διδασκαλίας αποτελεσματικές και φοιτητοκεντρικές;
 - Είναι οι μέθοδοι αξιολόγησης των φοιτητών δίκαιες, διαφανείς;
 - Υπάρχουν μηχανισμοί ανατροφοδότησης προς τους φοιτητές;
- **Διδακτικό προσωπικό:**
 - Είναι επαρκές σε αριθμό και προσόντα;
 - Υπάρχουν ευκαιρίες για επαγγελματική ανάπτυξη των διδασκόντων;
 - Αξιολογείται η διδακτική τους ικανότητα;
- **Φοιτητές:**
 - Ποια είναι τα χαρακτηριστικά των εισερχομένων φοιτητών;
 - Ποια είναι η πορεία των φοιτητών κατά τη διάρκεια των σπουδών τους (επίδοση, εγκατάλειψη);
 - Ποια είναι η ικανοποίηση των φοιτητών από το πρόγραμμα και τις παρεχόμενες υπηρεσίες;
- **Υποδομές και παρεχόμενες Υπηρεσίες:**
 - Είναι οι κτιριακές υποδομές, ο εργαστηριακός εξοπλισμός και οι βιβλιοθήκες επαρκείς;
 - Είναι οι διοικητικές υπηρεσίες (π.χ. γραμματεία, συμβουλευτική, σταδιοδρομία, φοιτητική μέριμνα, βιβλιοθήκη) αποτελεσματικές;
- **Σύνδεση με την Αγορά Εργασίας:**
 - Είναι οι απόφοιτοι ανταγωνιστικοί στην αγορά εργασίας;
 - Λαμβάνεται υπόψη η ανατροφοδότηση από τους εργοδότες;
- **Διασφάλιση Ποιότητας:**
 - Υπάρχουν εσωτερικές διαδικασίες αξιολόγησης και βελτίωσης;
 - Έχουν υλοποιηθεί οι συστάσεις από προηγούμενες αξιολογήσεις;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Συμπληρώνεται, υποχρεωτικά, ο παρακάτω πίνακας για το σύνολο του ΠΠΣ και για κάθε κατεύθυνση, εφόσον υπάρχουν, ανεξάρτητα αν σε ένα εξάμηνο πραγματοποιούνται ή όχι μεταβολές.

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ					ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ				
Α εξάμηνο					Α εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	Κατηγορία Μαθήματος	Ώρες Διδασκαλίας	Πιστωτικές Μονάδες	Τίτλος Μαθήματος	Κατηγορία Μαθήματος	Ώρες Διδασκαλίας	Πιστωτικές Μονάδες	
08*.1.001.0		Υ				Υ			
		Υ				Υ			
		Υ				Υ			
		Υ				Υ			
		Υ				Υ			
		Υ ή ΕΥ				Υ			
ΣΥΝΟΛΟ			(ΩΡΩΝ)	(ECTS)			(ΩΡΩΝ)	(ECTS)	

Σε περίπτωση που οι αλλαγές προέρχονται από Συστάσεις της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης (ΕΕΑΠ) της ΕΘΑΕ συμπληρώνεται, υποχρεωτικά, και ο παρακάτω πίνακας:

A/A	Σύσταση ΕΕΑΠ	Προτεινόμενες αλλαγές στο ΠΠΣ
1	 (μεταφέρονται αυτούσιες)	
2	 (μεταφέρονται αυτούσιες)	
3		
4		
..		